

Այս խորհրդածուծեան նմէ պայցուցումիւններ հարկաւորին՝ պատրաստ հմբ յիւրումն ժամանակի երկարացոյնս զայն մշակել, իսկ այժմ կդառնամք զարձեալ մեր վերահաստատեալ թատրոնին:

Յառաջակայ բարեկենդանի օրերը եւ Զատիկց յետոյ թատրոնական խումբը մտադիր է ներկայացնել « Կռնակ եւ Ներսէս » եւ « Արշակ Բ. » ողբերգութիւնները, յորոց վերջինը տեղական բարբառի փոխուած է կլսեմք, նոյնպէս քանի մի ողբերգութիւնը եւ կատակերգութիւններ, յորոց զոյցացած արդիւնքը նոյնպէս տեղայն Գպրոցաց պիտի յատկանայ: Այս անդամուան ներկայացումներէն, հանելով ծախքը, որ բնականապէս շատ էր եւ աննրաժեշտ թատրոնական զգեստաց եւ այլ կարեւոր զարգուց եւ պարագայից պակասութիւնը հոգալու համար, յաւելեալ հարկեր ուրջին յանձնուած է Վաղարշապատի երկեսն Գպրոցաց հոգաբարձութեան արդիւնաւոր տնօրէնութեանը, որոց երկուքն ալ, եւ մանաւանդ օրիորդաց Գպրոցին ուսումնասէր հոգաբարձուհիք եռանդնալից սիրով հետամուտ են իւրեանց ձեռնտուութիւնը առատածնունել թատրոնական գործոյն յառաջադիմութեանը:

Բարեմտեղծելով մեր կողմանէ այսպիսի բարենպասակ մէկ հաստատութեան անընդհատ յարատեւութիւն եւ լիտլի յաջողութիւն, չեմք կարող մեր սըրտազին շնորհակալիքը չյայտնել հմուտ նկարիչ Պ. Սաղինեանցին, որ իւր վրձինը ծրիաբար նուիրած է թատրոնական նկարներու, պատկերներու, ինչպէս նաեւ նոր վարադուրի մը պատրաստութեանը, եւ զարձեալ երեսանայ Հոգաբարձութեանը, որ քանի մի ծեղր թատրոնական զգեստ ժամանակաւոր տուած են Վաղարշապատի թատրոնին:

Բաց յայնմանէ կլսուի, որ Պ. Փիլիպպոս Նաւասարդեանցը թատրոնական ժողովոյ վերջին նստին մէջ ստորագրութիւն մի բանալով հաւաքեր է 44 բուրլի փող. իսկ Պ. Մովսէս Վարդանեանցը յանձն առեր է իւր սեփական ծախքովը պատրաստել թատրոնական քանի մի պարագայքը ինչպէս են սաղաւարթները, զբրանները, վահանները, թագերը եւն:

Իւրաքանչիւր ձեռնարկ այն ատեն միայն արդիւնաւոր կլինի եւ իւր նպատակին կհասնի, երբ անձնական շահը ընդհանուրի շահուց առջեւ կխոնարհուի եւ կմոռցուի, լայն ասպարէզ բանալով միաբանական եւ անշահասէր գործառնութեանց, զորս միշտ

պէտք է յարդէ տեղոյս թատրոնասիրաց ընկերութիւնը, իրեն նշանաբան ունենալով տեղոյս հասարակութեան մտաւոր եւ բարոյական զարգացումը:

ՀԱՅՍՏԱՆԻ

25 Յունիս 1877.

Ի Վաղարշապատ:

ՍՈՒՐՀԱՆԳՆԵՐ ԲԻԹԱՆԳԵԱՆ.

ՆՊԱՍՏ ՄԱՆՁԷՍԹԷՐԻ ՀԱՅՈՅ.

Մանչէսթէրի Համազգային վաճառականք, որոց թիւը կարճեմք թէ 30ի չափ է, ըստ բարեգութ առջարկութեան մեծարգոյ պարոնայից Եսայիան եղբարք, բարեհաճեցան մարդասիրաբար ստորագրութիւն մի բանալով մէջերնին, (որումք քանի մը պատուաւոր անզղիացիք եւս մասնակից եղած են), 140 լիւա սթէրլին ժողովել, զոր աղբասիրաբար նուիրեցին՝ ձեռամբ յիշեալ Եսայիան եղբարք՝ ինպատ Հրկիզեալ խղճալի Հայոց Սիվրիհիսարի. ուր յանցելումն, ինչպէս յայտնի է, ահազին Հրդեհ մի պատահելով, Հրոյ ճարակ ըրաւ 600 էն աւելի Հայոց տուներ, նոցա եկեղեցին եւ երկու ազգային դպրատուններ:

Ահաւասիկ ցուցակն ստորագրող յարգելիաց, որք ազգային շնորհակալութեան արժանի են.

Մեծարգոյ պարոնայք	Լ. Ս.
Մանուկ Գաբամաճեան	10
Յովհաննէս Յակոբեան	10
Տ. և Վ. Գառակէօզեան	10
Եղբարք Եսայիան	10
Պիւրնս էնտ Մաք—Իվէր	10
Բաբաեանի էնտ քօնրանի.	10
Լէյլընտ էնտ քօնրանի՝	10
Քընտքընեան եղբարք և Մէրմէրեան	5
Եղբարք Ծովհաննեայք	5

Պրովինցիալ Էնտ Պօլլեր	5
Պօսվեր Պէրթլիթ	5 5
Ստեփան Սրարդարեան	5
Կիւմիւշկէրտանեան եղբարք	5
Մ. Պէշիքթաշլըեան	4
Մ. Յովսէփեան	4
Պ. Ն. Լուսուսցօֆ	4
Մարտիրոս Թորթիլըեան	3
Մ. Լարէնց	3
Լարրէն Էնտ քօնրանի	2 2
Լ. Աարպետեան 2, Յ. Տայիեան 2.	4
Ա. Մագսուտօֆ 2, Ա. Շահատինարօֆ 2,	4
Յ. Յովակիմեան 2, Բ. և Ե. Մուսաիչեան 2.	4
Ա. Մարտիրոսեան 2, Գր. Քույուժեան 2,	4
Ըրժա. տէր Ղ. Լեոնդ վարդապետ	1
Գ. Պարտիզդանեան 1, Միշ. Բարազեան	2
Ա. Քրիւնտ	1 1

Լիւրս սթէրլին 1408

Արշալոյս Արտրատեան Թ. 1054.

Արշալոյս լրագրոյ 1057 - րդ թուէնցաւօք սրտի կորինակեմք հեաեւեալ տեղեկութիւնքը:

ՆՈՐ ԶԱՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ Ի ՀՆԳԿԱՍՏԱՆ.

Պէնկարս դաւառին մէջ Քաքքա անուն վաճառաշահ քաղաք մի կար ուր երեք ազգային զլխաւոր և պարկեշտ ընտանիք գտանէին, որք ի նախահարց իւրեանց ժառանգեալ ընդարձակ կալուածական գոյիք և ուրիշ ճոխութեամբ՝ պտտուաւոր կերպիւ կապրէին, կրկառավարէին զազգային եկեղեցին և հաստատուն կըպահէին զվաղեմի պատիւ Հայ ազգին, Անուամբ սոցա են պարտնայք Նիկի Պօղոս Յովակիմեան, Գրիգոր Պօղոսեան և Յովհաննէս Ստեփաննոսեան:

Այդ ցաւօք սրտի կիմանամք թէ ի յիշեալ հայկազուն վաճառականաց առաջինն՝ ծանր

պարտուց ներքև մնալով՝ (որոց գումարն 140 000 անգղի լիւայից կըհամարէ կրանն), ի մտատանջութենէ և ի խորին տրամութենէն սրտի կըհիւանդանայ և կըմեռնի, Երկրորդն՝ որ ազգակից է հանգուցիկոյն, երաշխաւոր գտնուելով նմա՝ ոչ սակաւ փնասուց ենթարկեալ է, և որդէս թէ այս ցաւն բաւական չլինէր, բարոյական մեծ կակիծ մի ևս ունեցաւ մահուամբ ամենասրբելի որդւոյն իւրոյ, Իսկ երրորդն՝ այս ինքն Պ. Յովհաննէս Ստեփաննոսեան կաթուածի յանկարծաս մահուամբ զրաւի ի կենաց:

Ահա այս կերպիւ Քաքքայի Հայ ազգութեան ճրագը՝ զժրագրաբար՝ շիջեալ կըհամարի այժմ, և տեղոյն ազգային եկեղեցւոյն և քահանային պահպանութեան միջոցներն բոլորովն կըպակսին քանզի՝ լրածնուս նայելով, մնացեալ փոքրամիջ համազգի ժողովուրդն՝ ի պատճառս աղքատութեան՝ իւր ապրուստն և իւր անհրաժեշտ պիտոյքն անգամ հոգալու անբաւական է:

Քաքքայի սահմանաց մէջ երկու անտառային և մացաստ կղզիք գոն, ուր արդիւնաբեր ընդարձակ ագարակք և կալուածք գտանէին, յորոց մի մասն մերազնէից վերաբերէր:

Աւերջացեալ ամին Նայեմիւրի սկիզբն զիշեր ժամանակ ահապին փոթորիկ մի ելլելով, ծովուն ջուրը զրեթէ 30 ասնաչափ կըբարձրանան և կըկոխեն զյիշեալ կղզիքն աւերելով քանդելով զամենայն ինչ և ջրահեղձ ընկով զամենայն բանական և զանբան կենդանիս: Այս նոր տեսակ ջրհեղեղին զահ եղող մարդոց թիւն՝ ըստ տէրութեան յայտարարութեան, 215 000 ի կըհամարէ, որոց մէջ տասն հազիք կըգտնուին յազգայնաց մերոց:

Ի Հնդկաստանէ ընկալեալ թղթակցութիւն մեր՝ ահա այսպիսի աղէտալի եղելութիւններ կըպարունակէ, որոց ոչ վարանեցաք Աղթային նոր յեղեղի վերնազիրն տալ: